Aan:
Projectteam van herinrichting van Diemenstraat
De leden van de stadsdeelcommissie West en het dagelijks bestuur van stadsdeel West
Wethouder van der Horst

Gemeente Amsterdam

Betreft:
Advies op voorontwerp Van Diemenstraat VRI- Kruising d.d. 15-04-2025
Advies van bewoners Pontsteiger

Datum: 24 juni 2025.

Geachte leden van de stadsdeelcommissie, projectteam en dagelijks bestuur,

Namens de bewoners van de Pontsteiger willen wij onze ernstige zorgen uitspreken over het proces en de inhoud van de herinrichtingsplannen voor de Van Diemenstraat die u binnenkort krijgt gepresenteerd; ons advies is NEGATIEF.
Over het plan kunt u geen serieus advies geven. De plannen deugen niet. Het is een doodlopend fietspad en een doodlopend beleid dat de 6.000 tot 8.000 fietsers die hier elke dag komen raakt. Het projectteam dat werkt aan de herinrichting van de Van Diemenstraat meldde tevreden: “We zijn klaar.” Klaar? De plannen deugen niet. Het nieuwe fietspad – bedoeld voor duizenden fietsers per dag – loopt letterlijk dood bij de Pontsteiger. Wie vanuit de Spaarndammerbuurt of Houthaven komt, mag het verder zelf uitzoeken.

Het gevoel heerst dat wij ons bevinden in een Amsterdamse variant van Groundhog Day, waarbij telkens opnieuw wordt gestart met plannen zonder dat fundamentele problemen worden opgelost of dat ook maar een moment inhoudelijk wordt gereageerd op vragen en suggesties om te komen tot een veilig ontwerp. We draaien in cirkeltjes.

Het projectteam presenteert u een ontwerp dat op meerdere essentiële punten tekortschiet. Zo ontbreekt een gedegen probleemanalyse, is de scope van het project onvolledig (onder andere de Westerkeersluis en Pontsteiger zijn niet meegenomen), ontbreken concrete doelen voor de herinrichting, is het ontwerp aantoonbaar onveilig en is het participatietraject gebrekkig verlopen waarbij grote groepen bewoners niet zijn betrokken.

De beoordeling door het expertiseteam, de gemeente (met VISSIM) en Goudappel zijn gedaan op basis van de verkeerde uitgangspunten, zijn niet volledig en beantwoorden de vragen van bewoners niet. Bijvoorbeeld, de aantallen fietsers die hierbij zijn gebruikt zijn aantoonbaar veel te laag; cijfers van de gemeente Amsterdam laten dat zien (BASEC).

Tot op heden ontbreekt inzicht in verkeersanalyses, onderzoek naar behoefte aan fietsparkeren en laad- en losplekken, expertadviezen en een transparant participatieplan, ondanks herhaaldelijk verzoek daartoe en het indienen van een WOO.

Het projectteam heeft erkend dat een goed ontwerp voor de Van Diemenstraat niet los kan worden gezien van de toekomstige situatie bij de Westerkeersluis en Pontsteiger. Zolang hierover geen duidelijkheid bestaat, is een zorgvuldig en toekomstbestendig ontwerp simpelweg niet mogelijk. Waarom u nu een ontwerp krijgt waarin dit ontbreekt is ons een raadsel.

Ook hebben wij in een eerder stadium bezwaar gemaakt tegen het participatieplan (hierop hebben wij overigens geen inhoudelijk reactie gekregen). In ons geval zijn bewoners uitgenodigd om alleen mee te denken over de inrichting van het straatgroen, de plaatsing van fietsnietjes en de locatie van laad- en losplekken. En juist over deze twee onderwerpen ontbreekt elke fundering met onderzoek naar ruimtebehoefte. Hoe is het mogelijk? Op mails hierover heeft het projectteam niet gereageerd; bij herhaling.
Inspraak over de verkeersveiligheid en de wijze waarop het ontwerp van de straat veiliger kan worden gemaakt, is in het participatieplan niet voorzien. Daarnaast merken wij op dat het participatieplan in eerste

instantie niet openbaar is gemaakt, noch besproken is in de stadsdeelcommissie, hetgeen opmerkelijk is gezien het belang van transparantie en zorgvuldige besluitvorming bij zo'n belangrijk plan voor herinrichting van een van de drukste straten van Amsterdam.

Tot slot, het is onduidelijk wat de uitvoering van de plannen betekent voor de bereikbaarheid (ook voor openbaar vervoer) tijdens de 'verbouwing' en de overlast voor de buurt? Het ontwerp bepaalt mede de tijd die nodig is voor de uitvoering en de hinder door de werkzaamheden.

Wij constateren dat:

- het ontwerp geen rekening houdt met de groeiende verkeersstromen vanuit de ponten en Houthaven, wat uiteindelijk leidt tot onveilige situaties voor fietsers en voetgangers, met name tijdens de ochtendspits;
- de scope verkeerd is en ook de Westkeersluis en Pontsteiger moet omvatten (zoals herhaaldelijk, schriftelijk, is toegezegd;
- er onvoldoende opstelruimte is bij de kruising Pontsteiger, met gevaarlijke situaties als gevolg;
- de toegang tot de Kistdamparkeergarage voor bewoners tijdens de spits aanzienlijk wordt belemmerd;
- het ontwerp geen rekening houdt met het feitelijke gedrag van fietsers en de toenemende snelheidsverschillen;
- bij de een van de klankbordgroepbijeenkomst is gesuggereerd dat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn voor een veilig ontwerp. Dit achten wij onacceptabel, temeer daar het gaat om een aanpassing met een verwachte levensduur van 30 jaar of langer;
- alternatieven voor de bereikbaarheid van de buurt tijdens de werkzaamheden niet zijn onderzocht.

De plannen raken niet alleen de bewoners van Pontsteiger, Silodam en Houthaven, maar ook de gebruikers van de gemeentelijke Kistdamgarage (circa 700 plekken) en tienduizenden fietsers en voetgangers die dagelijks deze route gebruiken van en naar de ponten. Toch is deze brede groep belanghebbenden tot op heden niet betrokken in het participatieproces. Wij hebben hierom bij herhaling gevraagd. Het projectteam heeft dit geweigerd.

Wij adviseren u:

- de herinrichtingsplannen voor de Van Diemenstraat uit te stellen tot na 2028, na afronding van de werkzaamheden aan de IJ-tunnel;
- de projectscope te herzien en alsnog uit te breiden met de Pontsteiger, Houtmankade en Westerkeersluis. Het projectteam is niet klaar;
- een volledige en gevalideerde probleemanalyse uit te voeren, inclusief correcte verkeersdata (met name fietsdata) voor de periode 2025–2040 en inclusief de impact van snelheidsverschillen;
- meerdere ontwerpvarianten te presenteren, zodat serieuze participatie mogelijk is;
- een integrale verkeersveiligheidsanalyse van de ontwerpvarianten te laten uitvoeren;
- een onderzoek te doen naar de behoefte aan fietsparkeren en laden en lossen in het gebied;
- een participatieplan op te stellen dat alle relevante stakeholders betrekt en informeert (ook in Houthaven en Pontsteiger) en ruimte biedt voor serieuze inspraak;
- onderzoek alternatieven voor de bereikbaarheid van de buurt tijdens de werkzaamheden eerst.

Tot slot behouden wij ons nadrukkelijk het recht voor om in een later stadium aanvullende zienswijzen in te dienen en, indien nodig, formeel bezwaar te maken tegen de voorliggende plannen.

Over wat het projectteam u nu voorlegt kunt u geen serieus en onderbouwd advies geven!

Met vriendelijke groet,

